

01 Temmuz 2013

Okur mektupları gazetecileri birbirine düşürdü

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy

Havadis Gazetesi-Poli

Türkiye’deki ana akım medya mensupları yapmış oldukları hataları kabul etmek ve gazetecilik anlayışlarını sorgulamak yerine, her geçen gün burunlarından kıl aldırmayan bir havaya büründüğünü görmekteyiz.

Medyada gazeteci olarak görev yapmak ne kadar zor bir iş ise, sanırım gazetecilerin hatalarını takip edip bunlarla ilgili görüş ve eleştiriler paylaşmak o kadar zordur. Türkiye’de gazetecilik tarihi yeniden yazılmaya çalışılırken, Gezi Parkı eylemleriyle başlayan süreç medyanın da kendi öz eleştirisini yapması için bir fırsat yarattı. En azında medya için işin olumlu tarafından bakıldığında görülebilecek ilk şeylerden birisi bu oldu. Ne hikmetse Türkiye’deki ana akım medya mensupları yapmış oldukları hataları kabul etmek ve gazetecilik anlayışlarını sorgulamak yerine, her geçen gün burunlarından kıl aldırmayan bir havaya büründüğünü görmekteyiz. Bu öyle bir medya atmosferi yaratmış durumdadır ki, adeta doğruyu söyleyen, eleştiri yapanın istenmediği bir duruma kadar varmış durumdadır. Son yaşananlara bakıldığında Türkiye basının ilk okur temsilcisi Yavuz Baydar’ın başına gelen iyi bir örnek oluşturuyor.

“Günaydın gezi”

Yavuz Baydar, okur temsilcisi olarak Türkiye’nin ulusal gazetelerinden Sabah gazetesinde görev yapıyor. Değerli bir fikir önderi olarak yaptığı tespitler, eleştiriler ve önerileri ben de mesleğin gereği takip ediyorum. Gezi Parkı’nda yaşananlarla ilgili gazetecilik açısından yaptığı tespitler takdir edilmesi gereken doğrulardı. Baydar, geçtiğimiz hafta güvenlik güçleri tarafından boşaltılan Gezi Parkı’yla ilgili Sabah gazetesinin atmış olduğu “Günaydın gezi” manşetli ve “Polis kimsenin can güvenliğini tehlikeye atmadan parkı boşalttı” üst başlıklı haber sonrası kendisine okurlar tarafından ulaştırılan eleştirileri köşesine taşıdı. Okurların yorumlarının altına kendi eleştiri ve önerilerini de ekleyen Baydar’a cevap söz konusu gazetenin yayın yönetmeninden geldi.

“Tavır” sergileyen başlıklar

Okur temsilcisi Yavuz Baydar, medyanın haberleri tüm yönleriyle sunmaktaki sıkıntılarına değinerek, halkın gözünden düştüğünün altını çizdi. Basının haberi anlatan başlık yerine “tavır” sergileyen başlıkları tercih ettiğini de yazan Baydar, bu pratiği de Batı’nın sansasyonel bulvar gazeteciliği anlayışına bağlıyor ve böylesi anlayışların gazeteye zarar verdiğini savunuyor. Yavuz Baydar’ın yazısında yayın yönetmenini hedef almadığını, aksine basını genel olarak eleştirdiğini görmekteyiz. Yazısının sonunda basının ve özel olarak Sabah gazetesinin Gezi Parkı olaylarıyla ilgili duruşunu eleştirdiği şu cümleler birilerini rahatsız etmiş benziyor: “Gezi Parkı ile ilgili gelişmelerde haber ve tavır/yorum birbirinden ne kadar ayrılırsa, haber dili ne kadar polis/güvenlik dilinden arıtılıp halk diline dönüştürülürse gazete de okur da bundan kazançlı çıkar. Unutulmasın: Böyle zamanlarda okur (veya izleyici) önce olup biteni anlamak ister, adil miyiz bunu sorgular, ‘en doğru ve dürüst haberi kim veriyor?’ diye sorar ve onlara yönelir. Bu asla değişmez.”

“Gerçeklerle yüzleşmeliyiz”

Yukarıdaki cümlelerden de anlaşılacağı gibi, Baydar’ın ısrarla altını çizdiği nokta halktan yana, adil ve doğru bir habercilik anlayışının basında gelişmesi gerektiğidir. Ancak, Yavuz Baydar “Gerçeklerle yüzleşmeliyiz” başlıklı yazısından sonra kendisi de okur temsilciliği yaptığı kurumun “gerçekleriyle” yüzleşmiş oldu. Zira kurumda kendi okur temsilcisinin okurlardan gelen eleştirileri yayımlamasına ve gazetenin gazetecilik anlayışını uzman gözüyle eleştirmesine ve yol göstermesine dâhi tahammül edebilecek duruşu olmadığı gözler önüne serildi.

Sözlerine dikkat et!

Ne var ki, okurlardan gelen haklı eleştiriler ve okur temsilcisinin Gezi Parkı’yla ilgili gazetenin habercilik anlayışını sorgulaması, gazetenin Yayın Yönetmeni Erdal Şafak’ı rahatsız etti. Okur Temsilcisi Yavuz Baydar’ın bu haftaki yazısı yayımlanmadığı gibi, Erdal Şafak kendi köşesinde yayımladığı “Bir okurun gözüyle” başlıklı yazısında okurdan gelen mektup ile kendisine cevap vermiş oldu. Bu noktada etik açıdan birkaç sorun bulunuyor. Birincisi okur temsilcisinin yaptığı eleştirilerden sonra adeta “sözlerine dikkat et!” dercesine yayın yönetiminin takındığı tavır, ikincisi de eğer farklı düşünen bir okurdan gazeteye mektup ulaşmışsa, bu niye okur temsilcisinin köşesinde değil de başka bir köşede yayımlanıyor? Bir nevi cevap hakkı verilmiyor.

Okur mektubu üzerinden ayar

Konuyla ilgili farklı gazetelerde görev yapan okur temsilcilerinden de tepkiler gecikmedi. Hürriyet gazetesi Okur Temsilcisi Faruk Bildirici atmış olduğu bir tweet mesajı ile “Erdal Şafak gazetesinin Okur Temsilcisini okura şikayet etmiş, suçlamış. Ama Yavuz Baydar'ın yazısı yok?” diyerek sitemini belirtti. Ayrıca ülkemizde okur temsilciliği uygulamasına sahip olan Yenidüzen gazetesi Okur Temsilcisi Süleyman İrvan da: “Başa gelebilecek en kötü senaryo bu mudur, ombudsmanlıkta? Yoksa daha kötüsü de var mı?” diye bir soru sorarak atmış olduğu tweet ile konuyu gündeme taşıdı. İrvan, bir başka Twitter mesajında “Yavuz Baydar’a okur mektubu üzerinden ayar vermek, etik değildir. Okur mektubu olduğuna göre, Yavuz Baydar da yayımlayabilirdi köşesinde” diyerek konunun etik dışı bir durum olduğunu vurgulamış oldu.

Sansürsüz basın çağrısı

Gazeteciliğin içinde bulunduğu durumu göz önüne alarak son aylarda gerek Türkiye’de gerek ise Kıbrıs Türk basınında yaşananları değerlendirecek olursak, geleneksel medyaya güvenin azaldığını söyleyebiliriz. Gelen bilgiler arasında özellikle Türk medyasında sansürün arttığı yönünde. Bu basın özgürlüğü adına utanç verici bir durumdur. Zira özgür olayın, sorgulamayan ve eleştirmeyen bir basın halktan uzaklaşır ve sorunlara duyarsız kalır. Okur temsilciliği konusu üzerinden bir değerlendirme yaptığım bu yazıda, tartışılanlar medyanın habercilik ve gazetecilik anlayışını özetliyor. Zira siyasetin güdümündeki bir medyanın, kendi kendini denetlemek için kurduğu düzene bile tahammülü kalmamış durumdadır. Konunun bir an evvel akıllı selim şekilde basın meslek örgütleri tarafından masaya yatırılması gerekiyor. Ayrıca, Uluslararası Gazeteciler Federasyonu’nun (IFJ) geçtiğimiz günlerde Türk yetkililere yaptığı çağrıya kulak verilmelidir. Federasyon çağrısında gazetecilere yönelik sindirme ve baskılardan dolayı duydukları endişeyi dile getirmiş ve tüm bunların son bulmasını talep etmişti. Söz konusu çağrı hem basın özgürlüğü hem de sansürsüz bir basın için uluslararası platformdan yapılan önemli bir açıklamaydı.

OKUR TEMSİLCİSİ RAHATSIZ ETTİ: Sabah gazetesi Yayın Yönetmeni Erdal Şafak, Okur Temsilcisi Yavuz Baydar'ın Gezi Parkı olaylarıyla ilgili gazetenin duruşuna yönelik yaptığı eleştirilerden rahatsız oldu.

GERÇEKLER GÖRÜLMEK İSTENMİYOR: Okur Temsilcisi Yavuz Baydar “Gerçeklerle yüzleşmeliyiz” başlıklı yazısından sonra kendisi de okur temsilciliği yaptığı kurumun “gerçekleriyle” yüzleşmiş oldu.

POLİS KİMSENİN CAN GÜVENLİĞİNİ TEHLİKEYE ATMADAN PARKI BOŞALTI

GÜNAYDIN GEZİ

Göstericileri 40 dakika anonslarla uyararak polis kontrollü müdahaleyle eyleme son verdi ve Gezi Parkı'nı yeniden herkesin kullanımına açtı

'ARTIK BİTİRİN' ÇAĞRISI

GÜVENLİK güçleri 20.15'te eyleme son verme çağrısı yaptı. Bu çağrı üzerine gençlerin büyük çoğunluğu meydanı terk etti. Saat 20.55'te başlayan müdahaleyle kalan grup kısa sürede meydanı ve parktan çıkartıldı.

MÜDAHALE KAYDEDİLDİ

PARK çevresinde güvenlik kordonu oluşturan çevik kuvvet önce parka açılan yollardaki barikatları ardından da çadırları kaldırdı. Vali Mutlu: Yumuşak müdahalede bulunduk ve her anımı kayıt altına aldık. **23'DE**

Polis, Taksim Meydanı ve çevresinde olağanüstü güvenlik tedbirleri aldı.

Haber: Mustafa KAYA - Ali SAHİN
Fotoğraf: Emin ÖZMEN

GÜNAYDIN'A TEPKİ: Güvenlik güçlerinin Gezi Parkı'na müdahalesi sonrası Sabah gazetesinin attığı manşet okurların tepkisine neden oldu.